

Zāļu pieejamība pasaulē un Latvijā – kādi iespējamie risinājumi

Lauris Macijevskis, «Olainfarm» valdes priekšsēdētājs

Tēmas

- Medikamentu pieejamība pasaulē un Latvijā
- Faktori, kas kavē medikamentu pieejamību
- Iespējamie risinājumi

Pasaulē medikamentu pieejamību veicina

Iedzīvotāju skaita pieaugums

Dzīves līmeņa paaugstināšanās

Dzīvildzes pagarināšanās

Medikamentu pieejamība – prognoze 2020. gadam

> 50% pasaules iedzīvotāju patērēs vairāk nekā vienu medikamenta devu dienā

Inovatīvie medikamenti, kas ieviesti pēdējo 10 gadu laikā, 2020. gadā pieejami:

0,1% attīstības valstīs

2-3% attīstītajās valstīs pēc apjoma

Izdevumi par zālēm pasaulē

Izdevumi par zālēm līdz 2020. gadam sasniegs 1,4 triljonus USD

29-32% salīdzinājumā ar 2015. g.

63%

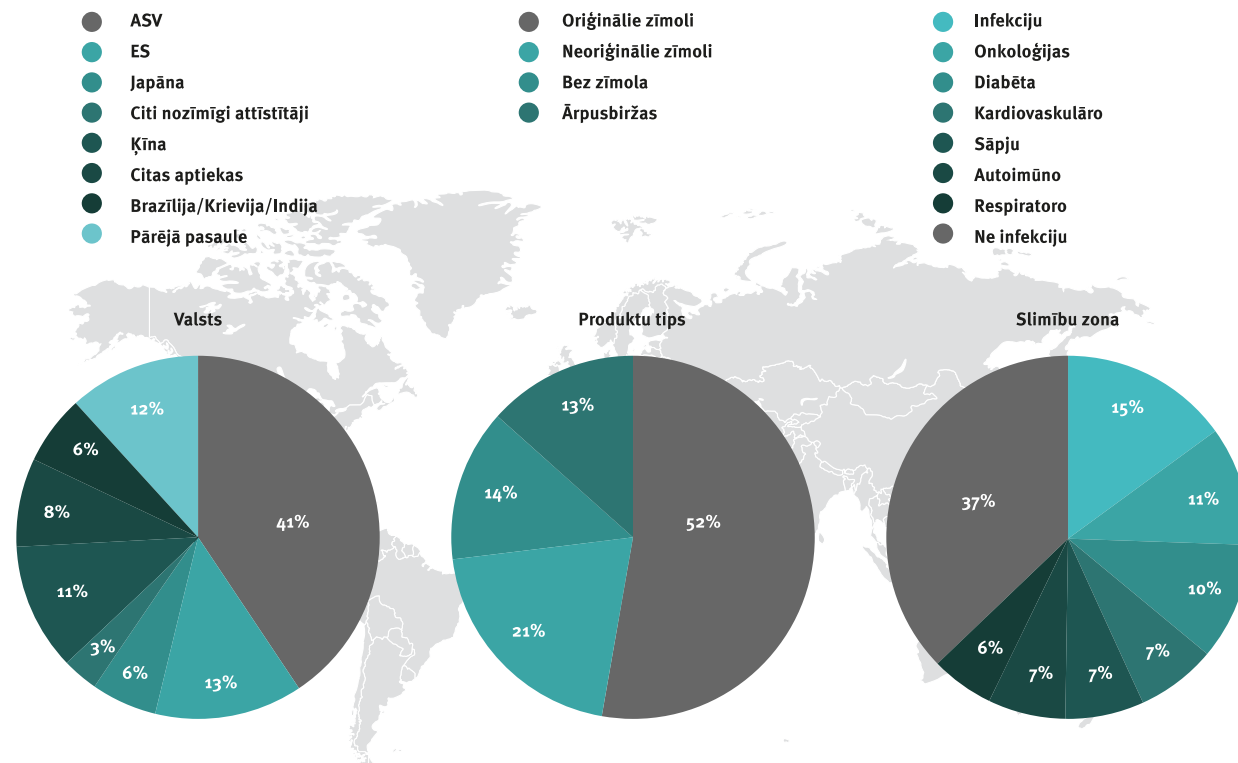
attīstīto valstu izdevumi naudas izteiksmē no visa pieejamā medikamentu patēriņa

52%

inovatīvo medikamentu īpatsvars naudas izteiksmē no visa pieejamā medikamentu patēriņa

85%

paredzēti neinfekcijas slimību ārstēšanai no kopējiem izdevumiem par medikamentiem

Medikamentu pieejamība Latvijā

Pēc Latvijas Zāļu reģistra datiem¹:

3567	ģenēriskās un citas patentbrīvās zāles (67%)
1606	oriģinālās zāles (30%)
120	citas (augu izcelsmes un homeopātiskās) zāles (3%)

Latvijā pacienti par saviem līdzekļiem pērk ļoti daudz zāļu, kas nav iekļauti kompensējamo zāļu sarakstā

384 milj.eiro	kopējais zāļu tirgus ražotāju cenās ²
161 milj.eiro	kompensējamajiem medikamentiem atvēlētais finansējums 2018.g. ³

Kompensējamo zāļu pieejamības uzlabošana

2018. GADĀ KOMPENSĒJAMIEM MEDIKAMENTIEM ATVĒLĒTAIS FINANSĒJUMS **161 MILJONI EIRO**

+25%

2017. GADĀ KOMPENSĒJAMĀM ZĀLĒM BIJA ATVĒLĒTI **128 MILJONI EIRO**

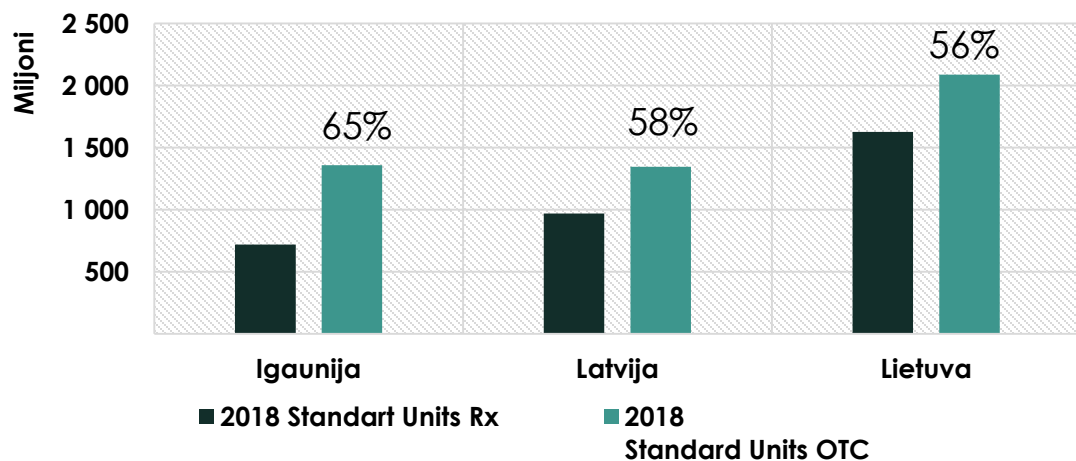
¹Latvijas Zāļu reģistrs 2016. g. dati, kas ietver informāciju arī par Eiropā centralizēti reģistrētām zālēm.

²IQVIA 2018.g. dati

³Latvijas Veselības ministrija 2018.g. dati

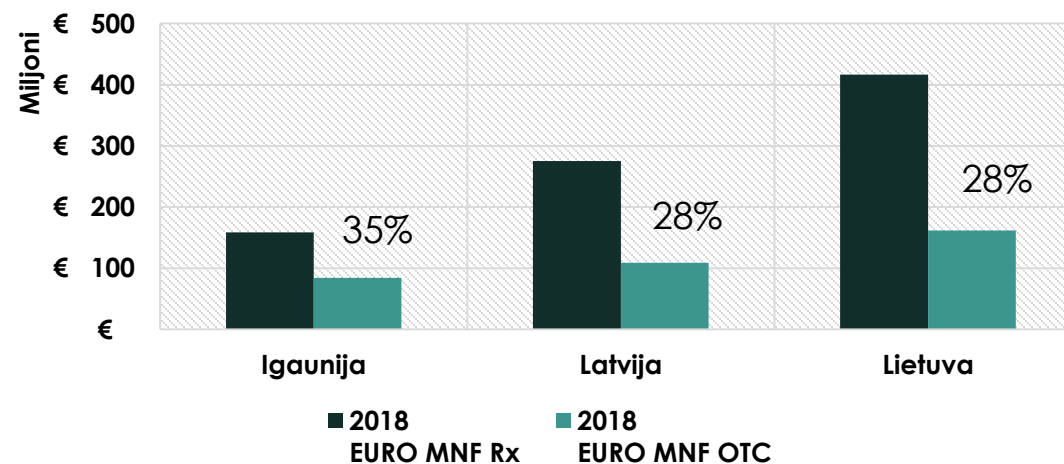
Bezrecepšu un recepšu zāļu tirgus Latvijā, Lietuvā un Igaunijā

Baltijas farmaceitiskais tirgus standartvienībās 2018

Citu Eiropas valstu OTC tirgus standartvienībā – 40%

Baltijas farmaceitiskais tirgus naudas izteiksmē 2018

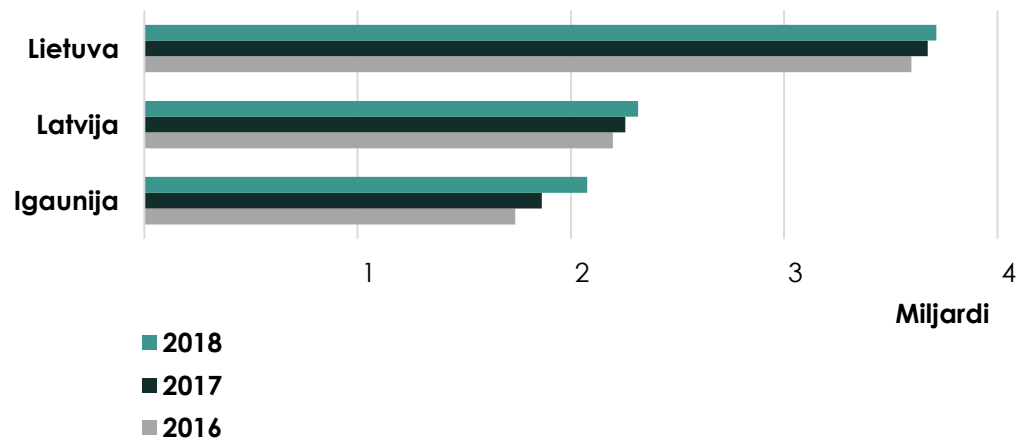

Citu Eiropas valstu OTC tirgus naudas izteiksmē – 10%

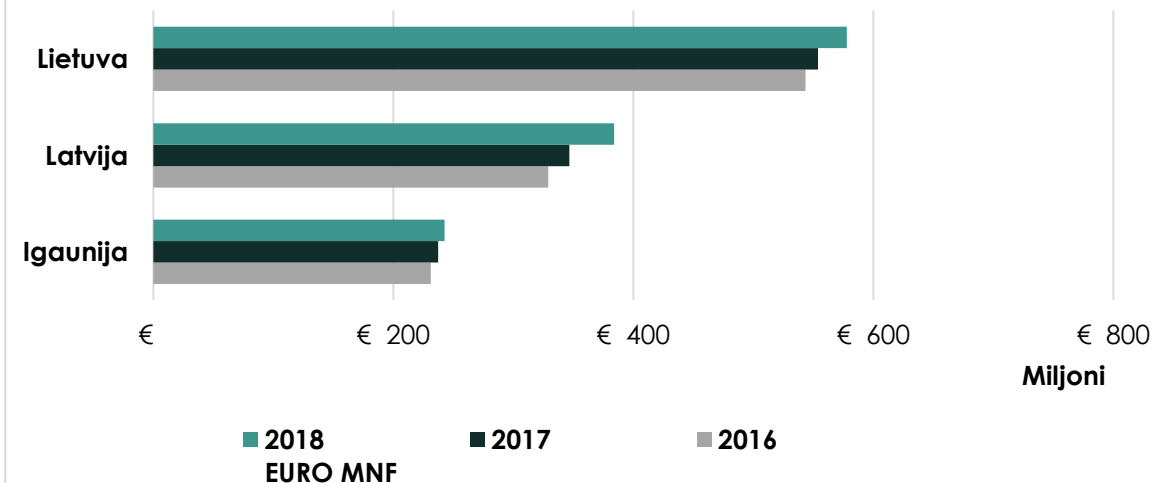
Latvijā, tāpat kā visā Baltijā, ir relatīvi augsts bezrecepšu zāļu patēriņš salīdzinājumā ar citām Eiropas valstīm

Medikamentu patēriņš un apgrozījums naudā

Baltijas farmaceitiskā tirgus patēriņš standartvienībās 2016-2018

Baltijas farmaceitiskā tirgus apgrozījums naudā 2016-2018

Faktori, kas kavē medikamentu pieejamību

Nav reģistrēts Latvijā vai Eiropas Savienībā

Ir reģistrēts, bet **netiek tirgots** konkrētajā tirgū/valstī

Nav piegādāti no ražotāja, lieltirgotāja vai **nav nopērkami** atsevišķās aptiekās/aptieku ķēdēs

Salīdzinoši augsta PVN likme

87%

bijušas grūtības saņemt kompensējamās zāles aptiekās

Uzraugošās sistēmas **neatbilstība**

* KP 2018.gadā veiktās aptaujas dati

KZS mazie apjomi, cenu kritums

Zems pieprasījums

Paralēlais eksports

Inovatīvo medikamentu augstās cenas, **finansiāla nepieejamība**

Daži no iespējamajiem risinājumi

Proaktīvi stimulēt ražotājus, tostarp vietējos, nodrošināt lielāku zāļu daudzveidību, pamatojoties uz informāciju par pacientu skaitu noteiktās diagnozēs Latvijā

Datos bāzēta medicīna un veselības aprūpes politika Latvijā

PVN likmes atcelšana vismaz recepšu medikamentiem, veicinot zāļu finansiālo pieejamību patērētājiem/pacientiem

Paldies!

www.olainfarm.com

OlainFarm

